

Lääkärijärjestöjen suositus täydennyskoulutuksesta

Ammatillinen kehittyminen ja jatkuva osaamisen päivittäminen ovat lääkärin työhön ja ammattiin kuuluvia oikeuksia ja eettisiä sekä lakisääteisiä velvollisuuksia.

Suomalaiset lääkärijärjestöt Finska Läkaresällskapet, Suomalainen Lääkäriseura Duodecim ja Suomen Lääkäriliitto kantavat huolta lääkäreiden riittävästä täydennyskoulutuksesta. Järjestöt ovat syksyllä 2023 antaneet lääkäreille ja heidän työnantajilleen uuden suosituksen täydennyskoulutuksesta.

Täydennyskoulutus on lääkärin oikeus ja velvollisuus

Jatkuva ammatillinen kehittyminen on lääkärille välttämätöntä, koska lääketieteellinen tieto uusiutuu ja lisääntyy nopeasti. Lääkärillä on lakisääteinen ja eettinen velvollisuus ylläpitää ja kehittää ammattitaitoaan sekä osallistua tarpeelliseen täydennyskoulutukseen läpi työuran.

Jatkuvan ammatillisen kehittymisen suunnittelussa on otettava huomioon potilaan, lääkärin, työnantajan ja yhteiskunnan tarpeet. Osaamisella ansaitaan potilaiden ja yhteiskunnan luottamus. Suunnitelmallinen ja hyvin toimiva täydennyskoulutus on edellytys terveydenhuollon hyvälle laadulle, kustannusvaikuttavuudelle ja turvalliselle potilashoidolle.

Täydennyskoulutuksen pitää olla laadukasta, monipuolista ja osaamisperustaista

Lääkärin työssä tarvitaan hyvin laaja-alaista osaamista. Lääkärin täydennyskoulutuksen pitää olla osaamisperustaista sekä aiheiltaan kattaa lääkärin työssään tarvitsemat moninaiset tiedot ja taidot. Ammatillisessa kehittymisessä on tärkeää parantaa lääkärin valmiuksia myös hänen oman työnsä ja toimintansa jatkuvaan arviointiin ja kehittämiseen.

Täydennyskoulutusta suunniteltaessa täytyy huolehtia, että yksittäisen lääkärin ja koko työyhteisön osaaminen karttuu riittävästi ja monipuolisesti. Koulutussuunnitelmaa laadittaessa tulee varmistaa, että suunnitelma mahdollistaa lääkärille riittävän ammatillisen verkostoitumisen lähikoulutuksissa. Täydennyskoulutussuunnitelma pitää laatia työyksikön lisäksi jokaiselle lääkärille erikseen ja päivittää vähintään kerran vuodessa, esimerkiksi kehityskeskusteluiden yhteydessä. Suunnitelmista ja toteutuneista koulutuksista täytyy pitää kirjaa. Lääkärin tulee arvioida oman täydennyskoulutuksensa ja ammatillisen kehittymisensä toteutuminen ja tarvittaessa pystyä todentamaan se.

Osaamisen kehittämisen täytyy perustua lääketieteelliseen tutkimustietoon ja yleisesti hyväksyttyihin käytäntöihin. Täydennyskoulutuksen toteuttamisessa on hyödynnettävä aikuisoppimisen periaatteita sekä soveltuvia pedagogisia ja teknologisia menetelmiä. Täydennyskoulutuksen järjestäjien ja kouluttajien on ilmoitettava taloudelliset ja muut mahdolliset olennaiset sidonnaisuutensa sovittujen käytäntöjen mukaisesti.

Täydennyskoulutukseen täytyy varata työaikaa ja riittävä rahoitus

Työnantajan pitää lainsäädännön mukaan luoda edellytykset ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Hyvä työnantaja huolehtii ammattilaistensa suosituksen mukaisen, laadukkaan täydennyskoulutuksen toteutumisesta. Täydennyskoulutuksesta aiheutuvista kustannuksista vastaa

työnantaja, ja ne ovat osa terveydenhuollon kuluja. Ammatinharjoittajina toimivat lääkärit vastaavat itse oman täydennyskoulutuksensa toteutumisesta.

Lääkärin tulee voida osallistua työpaikan ulkopuoliseen täydennyskoulutukseen työnantajan kustannuksella vähintään kymmenen työpäivää vuodessa. Tämä aikamäärä voidaan jakaa tarkoituksenmukaisiin jaksoihin. Lääkärin työaikaan täytyy sisältyä toimipaikkojen sisäisiä koulutuksia, osaamisen kehittämistä ja omatoimista opiskelua vähintään viisi tuntia viikossa. Tämä on huomioitava työaikasuunnittelussa. Täydennyskoulutuksen määrällisissä minimitavoitteissa on otettava huomioon yksilölliset työtehtävien asettamat vaatimukset: tarve voi olla yleistä minimitasoa selvästi suurempikin.

Riittävän täydennyskoulutuksen toteutumisen edellytykset

- 1. Jokaisen lääkärin ja toimipaikan osaamisperustainen täydennyskoulutussuunnitelma päivitetään vähintään kerran vuodessa*
- 2. Lääkärin on mahdollista osallistua työpaikan ulkopuoliseen täydennyskoulutukseen työnantajan kustannuksella vähintään 10 työpäivää vuodessa*
- 3. Lääkärin työ sisältää toimipaikkojen sisäistä koulutusta, osaamisen kehittämistä ja omatoimista opiskelua vähintään 5 tuntia viikossa*

Näiden edellytysten toteutumista tulee seurata. Täydennyskoulutuksen toteutumista kuvaavien lukujen avoin saatavuus on hyvä keino kertoa työnantajan panostamisesta täydennyskoulutukseen.